

Európai Tanács

Brüsszel, 2022. október 21.
(OR. en)

EUCO 31/22

CO EUR 27
CONCL 6

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Tárgy: Az Európai Tanács ülése (2022. október 20. és 21.)
– Következtetések

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az Európai Tanács fenti ülésén elfogadott következtetéseket.

I. UKRAJNA / OROSZORSZÁG

Oroszország agressziójának eszkalációja

1. Az Európai Tanács foglalkozott Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborújának eszkalációjával, amely veszélyezteti az európai és a globális békét és biztonságot. Az Európai Tanács határozott szándéka, hogy fellépjen az Ukrajna szuverenitásának és a szabályokon alapuló nemzetközi rendnek a védelmére irányuló kollektív erőfeszítéseink hatástalanítását célzó dezinformáció ellen. Ismételten hangsúlyozza, hogy Oroszországot terheli a kizárólagos felelősség a jelenlegi energia- és gazdasági válságért.
2. Az Európai Tanács a lehető leghatározottabban elítéli a közelmúltban a polgári lakosság, valamint a polgári javak és infrastruktúra ellen Kijevben és Ukrajna-szerte elkövetett, megkülönböztetés nélküli orosz rakéta- és dróntámadásokat. Hasonlóképpen elítéli az Oroszország által Ukrajna zaporizzsjai atomerőművénél végzett tevékenységeket, és hangsúlyozza, hogy az Európai Unió támogatja a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség arra irányuló erőfeszítéseit, hogy fenntartsa a létesítmény biztonságát, védeltségét és biztosítékait.
3. Az Európai Tanács – emlékeztetve a 2022. szeptember 30-i nyilatkozatra, valamint az ENSZ-közügyülés 2022. október 12-i határozatával összhangban – ismételten kijelenti, hogy egyértelműen elítéli és határozottan elutasítja Ukrajna Doneck, Luhanszk, Zaporizzsja és Herszon régiójának Oroszország általi jogellenes annektálását. A Krím és Szevasztopol esetéhez hasonlóan az Európai Unió soha nem fogja elismerni ezt a jogellenes annektálást. Oroszország egyoldalú döntései szándékosan megsértik az ENSZ Alapokmányát, és nyilvánvalóan figyelmen kívül hagyják a szabályokon alapuló nemzetközi rendet. Oroszország nem rendelkezik legitim alappal semmilyen fellépéshez Ukrajna területén.
4. Az Európai Tanács újólal megerősíti, hogy teljes mértékben támogatja Ukrajna függetlenségét, szuverenitását és területi integritását. Az ENSZ Alapokmányával és a nemzetközi joggal összhangban Ukrajna az önvédelem természetes jogát gyakorolja az orosz agresszióval szemben. Joga van ahhoz, hogy felszabadítsa a nemzetközileg elismert határain belüli valamennyi megszállt területet, és visszaszerezze felettük a teljes ellenőrzést.

5. Az Európai Tanács felszólítja Oroszországot, hogy – ahogyan arra az ENSZ Közgyűlése is felszólította – azonnal, maradéktalanul és feltétel nélkül vonja ki összes katonai erejét Ukrajna nemzetközileg elismert határain belüli egész területéről, és hagyjon fel az Ukrajna ellen irányuló minden hibrid támadással.
6. Az ukránok ellen elkövetett háborús bűncselekmények, amelyekről egyre több bizonyíték áll rendelkezésre, valamint a polgári infrastruktúra folyamatos rombolása a nemzetközi jog súlyos megsértését jelentik. Az Európai Unió újlag megerősíti szilárd elkötelezettségét aziránt, hogy Oroszországot és az összes elkövetőt és bűntársat felelősségre vonják, valamint azt, hogy határozottan támogatja a Nemzetközi Büntetőbíróság főügyésze által végzett nyomozásokat. Az Európai Tanács elismeri Ukrajna azon erőfeszítéseit, amelyeket az elszámoltathatóság biztosítása érdekében tesz, többek között az Ukrajna elleni agresszió büntetétéhez kapcsolódóan. Felkéri a főképviselőt és a Bizottságot, hogy tárják fel a teljes elszámoltathatóság biztosításának lehetőségeit.
7. Az Európai Unió még jobban megerősítette az Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedéseit, és készen áll arra, hogy ezt a későbbiekben is megtegye. Az Európai Tanács hangsúlyozza a hatékony végrehajtás biztosításának fontosságát, megakadályozva az intézkedések kijátszását és annak elősegítését, és felszólítja az összes országot, hogy csatlakozzanak az uniós szankciókhoz. Az erre irányuló erőfeszítéseket fokozni kell. Az Európai Tanács megvitatta, hogy miként lehetne tovább fokozni az Oroszországra annak érdekében gyakorolt kollektív nyomást, hogy véget vessen agresszív háborújának.
8. Az Európai Tanács hangsúlyozza az orosz kérelmezőkkel kapcsolatos egységes uniós vízumkiadási gyakorlatok fontosságát, és üdvözli az Európai Bizottság aktualizált iránymutatásait.
9. Az Európai Unió mindaddig kiáll Ukrajna mellett, ameddig erre szükség van. Továbbra is erőteljes politikai, katonai és pénzügyi támogatást nyújt Ukrajnának, többek között a likviditási szükségleteinek kielégítéséhez, valamint fokozza a humanitárius reagálást, különös tekintettel a téli felkészültségre irányuló intézkedésekre. A Tanács elfogadta az Ukrajnát támogató uniós katonai segítségnyújtási misszió indításáról szóló határozatot, valamint az Európai Békekeret szerinti, az ukrán fegyveres erők támogatására irányuló intézkedések további fokozásáról szóló közelmúltbeli határozatot. Az Európai Tanács elismerését fejezi ki az EU ukrajnai polgári tanácsadó missziója által a helyszínen végzett munka iránt.

10. Az Európai Tanács az Ukrajnának nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatás fennmaradó 3 milliárd EUR összegű részének időben történő folyósítására szólít fel. Felkéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő strukturálisabb megoldást az Ukrajnának történő segítségnyújtásra vonatkozóan, a Tanácsot pedig arra, hogy dolgozzon azon. Teljes mértékben ki kell használni az Ukrajnával kötött társulási megállapodásban, valamint mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásban rejlő lehetőségeket Ukrajna egységes piachoz való hozzáféréseinek a megkönnyítése érdekében.
11. Az Európai Uniónak eltökélt szándéka, hogy a nemzetközi partnerekkel és pénzügyi szervezetekkel együtt támogassa Ukrajna segélyezését, rehabilitációját és újjáépítését. A 2022. október 25-i, Berlinben tartandó nemzetközi szakértői konferencia előkészítéseként az Európai Tanács megbeszélést folytatott ezen erőfeszítések irányításáról és finanszírozásáról, beleértve a reformokat is. Továbbá, emlékeztetve a 2022. május 30–31-i következtetéseire, az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy terjesszen elő az uniós és a nemzetközi joggal összhangban álló opciókat arra vonatkozóan, hogy a befagyasztott vagyoni eszközöket Ukrajna újjáépítésének támogatására használják fel.
12. Ukrajna kijelentette, hogy készen áll egy igazságos békére, amelynek magában kell foglalnia Ukrajnának az ENSZ Alapokmánya által védett területi integritása és szuverenitása tiszteletben tartását; Ukrajna azon képességének megőrzését, hogy meg tudja védeni magát a jövőben; Ukrajna helyreállításának és újjáépítésének biztosítását, beleértve annak feltárását is, hogy milyen lehetőségek vannak ennek Oroszországtól származó pénzeszközökkel való kivitelezésére; továbbá a háború során elkövetett orosz bűncselekményekért való elszámoltathatóságra irányuló erőfeszítések folytatását.
13. Az Európai Tanács felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy hagyjanak fel az orosz agresszív háború azáltal történő lehetővé tételével, hogy megengedik az orosz fegyveres erőknek a belarusz terület használatát, valamint hogy támogatást nyújtanak az orosz katonaságnak. A belarusz rezsimnek teljes mértékben eleget kell tennie a nemzetközi jog szerinti kötelezettségeinek. Az Európai Unió továbbra is készen áll arra, hogy gyors ütemben további szankciókat vezessen be Belarusszal szemben.
14. Az Európai Tanács továbbá határozottan elítéli az iráni hatóságok által Oroszország agresszív háborújához nyújtott katonai támogatást, amelyet meg kell szüntetni. Az Európai Tanács e tekintetben üdvözli a 2022. október 20-án elfogadott uniós szankciókat.

Élelmezésbiztonság

15. Oroszország azáltal, hogy fegyverként használja az élelmiszert az Ukrajna elleni háborújában, egyedül felelős az általa kiváltott globális élelmezésbiztonsági válságért. Oroszország agresszív háborúja zavarokat okoz a mezőgazdasági termelésben, az ellátási láncokban és a kereskedelemben, ami világszerte az élelmiszer- és műtrágyaárak példátlan mértékű emelkedéséhez vezetett. Az EU–Ukrajna szolidaritási folyosók jelentős mennyiségű ukrán termény, mezőgazdasági termék és műtrágya exportját tették lehetővé a leginkább rászoruló országokba. Az Európai Unió tovább fogja javítani valamennyi szolidaritási folyosó hatékonyságát. Az Európai Tanács támogatja az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára által tett, arra irányuló felhívást, hogy az ENSZ fekete-tengeri gabonakezdeményezését hosszabbítsák meg annak jelenlegi, novemberig tartó időszakán túl. Az Oroszországgal szembeni uniós szankciók nem tiltják a mezőgazdasági, illetve élelmiszeripari termékek harmadik országok és Oroszország közötti exportját.

II. KRITIKUS INFRASTRUKTÚRÁK

16. Az Európai Tanács határozottan elítéli a kritikus infrastruktúrák, például az Északi Áramlat földgázvezetékek ellen elkövetett szabotázscelemekényeket. Az Európai Unió a kritikus infrastruktúrákat érintő, szándékosan előidézett zavarokra vagy az egyéb hibrid tevékenységekre egységes és határozott válaszingtezkedésekkel fog reagálni. Az Európai Tanács felszólítja a tagállamokat, hogy a kritikus infrastruktúra rezilienciájának fokozása céljából hozzanak sürgős és hatékony intézkedéseket, valamint működjenek együtt egymással, a Bizottsággal és más releváns szereplőkkel. Sürgősen előrehaladást kell elérni az azzal a javaslattal kapcsolatos munkában, amely a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről szóló tanácsi ajánlásra irányul, beleértve a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló felülvizsgált irányelv (NIS 2 irányelv) és a kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájáról szóló irányelv mielőbbi végrehajtását is.

III. ENERGIA ÉS GAZDASÁG

17. Tekintettel arra, hogy Oroszország fegyverként használja az energiát, az Európai Unió továbbra is egységesen fog fellépni polgárai és vállalkozásai védelmében, és sürgősen meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket.
18. Az Európai Tanács megállapodott abban, hogy a jelenlegi válságra figyelemmel Unió-szerte fel kell gyorsítani és intenzívebbé kell tenni azokat az erőfeszítéseket, amelyek a kereslet csökkentésére, az ellátás biztonságának garantálására, az adagolás elkerülésére, valamint a háztartások és a vállalkozások esetében az energiaárak mérséklésére irányulnak, továbbá meg kell őrizni az egységes piac integritását.

Az Európai Tanács felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy sürgősen terjesszenek elő konkrét határozatokat a következő további intézkedésekre, valamint a Bizottság javaslataira vonatkozóan, miután megvizsgálták azok hatását kiváltképp a meglévő szerződésekre, beleértve a hosszú távú szerződések nem érintését, továbbá figyelembe véve a különböző energiaszerkezeteket és nemzeti körülményeket:

- a) a – nemzeti igények szerinti – feltöltési igények 15 %-ával egyenértékű mennyiségre vonatkozó kötelező keresletaggregálás kivételével önkéntes közös gázbeszerzések, valamint a megbízható partnerekkel folytatott, kölcsönösen előnyös partnerségek kialakítására irányuló tárgyalások felgyorsítása, kihasználva az Unió együttes piaci súlyát és teljeskörűen igénybe véve az uniós energiaplatformot, amely nyitva áll a Nyugat-Balkán és a három társult keleti partner előtt is;
- b) 2023 elejére kidolgozandó, új kiegészítő referenciamutató, amely pontosabban tükrözi a gázpiaci feltételeket;

- c) a földgázügyletekre vonatkozó, ideiglenes dinamikus árfolyosó a túlzott gázárak előfordulásának azonnali korlátozása érdekében, a 2022. október 18-án javasolt tanácsrendelet-tervezet 23. cikkének (2) bekezdésében meghatározott biztosítékok figyelembevételével;
- d) egy költség-haszon elemzést is magában foglaló, a villamosenergia-termelésben a gáz árának maximálását célzó ideiglenes uniós keret, a lehívási sorrend megváltoztatása nélkül, ugyanakkor megakadályozva a gázfogyasztás növekedését, kezelve a finanszírozási és elosztási hatásokat, valamint annak az áramlásokra az EU határain túl kifejtett hatását;
- e) az energiapiacok működésének javítása a piac átláthatóságának növelése, a likviditási stressz mérséklése és a gázárak volatilitását felerősítő tényezők megszüntetése érdekében, egyidejűleg biztosítva a pénzügyi stabilitás megőrzését;
- f) az engedélyezési eljárások mielőbbi egyszerűsítése a megújuló energiaforrások bevezetésének és a hálózatok kiépítésének felgyorsítása érdekében, többek között vészhelyzeti intézkedésekkel az EUMSZ 122. cikke alapján;
- g) energiapolitikai szolidaritást célzó intézkedések a nemzeti, regionális vagy uniós szintű gázellátási zavarok esetére, kétoldalú szolidaritási megállapodások hiányában;
- h) fokozott erőfeszítések az energiamegtakarítás érdekében;

- i) releváns nemzeti és uniós szintű eszközök mozgósítása. Ugyanakkor az azonnali prioritás az, hogy megvédjük a háztartásokat és a vállalkozásokat, különösen a társadalmainkban a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőket. Emellett kulcsfontosságú az Unió globális versenyképességének megőrzése is. Gazdaságaink rezilienciájának fokozása érdekében minden releváns nemzeti és uniós szintű eszközt mozgósítani kell, megőrizve eközben Európa globális versenyképességét, valamint fenntartva az egyenlő versenyfeltételeket és az egységes piac integritását. Az Európai Tanács elkötelezett a szakpolitikai válaszok szoros koordinációja mellett. Hangsúlyozza a szoros koordináció és adott esetben a közös, európai szintű megoldások fontosságát, valamint elkötelezett a szakpolitikai célkitűzéseink egységes módon történő elérése mellett. A Tanács továbbra is szorosan figyelemmel fogja kísérni a gazdasági fejleményeket, és elkötelezett a koordinációnk további megerősítése mellett annak érdekében, hogy határozott és agilis szakpolitikai választ lehessen adni.
19. Az Európai Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy fokozni kell az energiahatékonyságba, az időtálló energetikai infrastruktúrába, többek között az összeköttetésekbe, a tárolásba és az innovatív megújulóenergia-technológiákba történő beruházásokat.
20. Az Európai Tanács felkéri a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel a villamosenergia-piac strukturális reformjával kapcsolatos munkát – beleértve egy hatásvizsgálat elkészítését is –, valamint további előrelépést szorgalmaz az európai energiaszuverenitásra és klímasemlegességre irányuló kettős célkitűzést szolgáló, teljes körű energiaunió megvalósítása érdekében.
21. Az Európai Tanács továbbra is foglalkozni fog a kérdéssel.

IV. KÜLKAPCSOLATOK

22. Az Európai Tanács stratégiai megbeszélést tartott az Európai Unió Kínával fennálló kapcsolatairól.
23. Megvitatta továbbá a soron következő, 2022. december 14-i EU–ASEAN jubileumi csúcstalálkozó előkészületeit. A csúcstalálkozó lehetőséget kínál majd arra, hogy tovább mélyítsük az Európai Unió stratégiai partnerségét az ASEAN-nal, hangsúlyozzuk a nemzetközi joghoz, valamint a nemzetközileg elfogadott normákhoz és előírásokhoz való közös ragaszkodásunkat, továbbá kiemeljük a két régiót régóta fennálló partnerségbe kötő közös érdekek fontosságát.
24. Az Európai Tanács áttekintette az ENSZ 2022. évi, Sarm-es-Sejkben tartandó éghajlatváltozási konferenciájának (COP27) és a Biológiai Sokféleség Egyezmény Felelősségéről Montrealban tartandó 15. konferenciájának (második rész) előkészületeit. Tekintettel az egyre intenzívebb és gyakoribb szélsőséges időjárási eseményekre – így például a hőhullámokra, a vegetációtüzekre és az árvizekre –, valamint a biológiai sokféleség világszerte példa nélküli csökkenésére, hangsúlyozta, hogy rendkívül sürgető megerősíteni az éghajlati vészhelyzetre és a biológiai sokféleség válságára adott globális választ. Annak érdekében, hogy az 1,5 °C-os célkitűzés elérhető maradjon, az Európai Tanács felszólít minden Felet, különösen a meghatározó gazdaságokat, hogy a COP27 előtt időben vizsgálják felül és erősítsék meg nemzetileg meghatározott hozzájárulásait. Az Európai Tanács emellett a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása érdekében a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni ambíciózus, átfogó és átalakító erejű globális keret elfogadását szorgalmazza.
25. Az Európai Tanács elítéli, hogy az iráni hatóságok indokolatlan és elfogadhatatlan erőszakot alkalmaznak békés tüntetőkkel – különösen nőkkel – szemben, és üdvözli a 2022. október 17-én az ezen súlyos emberi jogi jogsértések elkövetőivel szemben elfogadott uniós korlátozó intézkedéseket. Felszólítja Iránt, hogy haladéktalanul vessen véget a békés tüntetők elleni erőszakos fellépésnek, és engedje szabadon a fogvatartottakat, azok polgári és politikai jogainak maradéktalan tiszteletben tartása mellett.